

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe 1 lună . 2 «

Nr. de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Aradul, centru al organizării partidului național.

(R.) Fără îndoială, că între lupta purtată de oștiri înarmate și între lupta națională este o mare deosebire. Totuși, ele au un principiu comun: *conducerea să nu se facă dela distanță, ci pe teren!* Pe lângă geniul său, Napoleon I avea asupra adversarilor superioritatea, că împărat și stat major erau în mijlocul oștirii, adesea în mijlocul focului, pe când armata austriacă de pildă, ajunsese proverbială (și bătută întotdeauna!) pentru generalii sei comandanți porniți la războiul cu marșrută și plan făcut în — Viena...

Principiul acesta fundamental s'a avut în vedere prin fondarea »Tribunei« în Arad; și tot conduși de acest principiu, iar nu de vre-e dușmănie, am combătut stăruințele unora dintre frați, cari voiau să înșghebeze la Budapesta un centru politic și cultural-social românesc.

De principiul acesta a fost călăuzit, desigur, și clubul parlamentar român, hotărând, în ședința sa de ieri, ca *biroul organizării partidului național să fie la Arad*, unde comitetul executiv sunt însuși cei patru deputați cu sediul în acest oraș.

Nu intenționăm să măgulim pe nimeni.

Este însă un adevăr, pe care ne face plăcere să-l constatăm, că prin hotărârea sa clubul național a dat o fericită deslegare unei chestii vitale pentru bunul mers al politicii românești.

Aradul nu numai este un centru politic românesc de însemnătate, unde avem numeroși cărturari și unde s'a fondat întâiul ziar care a pledat pentru activitate, dar mai presus de toate este *în mijlocul unei mase de popor încercat în lupte*. Are apoi avantajul unei buni legături cu toate centrele de seamă românești. Timișoara, Lugojul, Caransebeșul, — și întreg Banatul, — apoi Bradul, Oradea, Beiușul, toate sunt aproape. Lipova, Făgetul, Deva, Orăștie, Alba-Iulia, Blajul, de asemeni sunt mai ușor de atins, decât dacă centrul organizării se stabilea în Budapesta.

Iată de ce ne bucurăm și nu putem îndestul să laudăm hotărârea clubului național.

Un biuro, ori și cine ar fi fost pus în frunte, și ori câte mijloace bănești ar fi avut, din Budapesta nici pe jumătate nu reușea să facă din câte cu siguranță se vor realiza în Arad.

Organizarea unui partid nu poate fi un lucru sec de biuro: înregistrări, invitări, înștiințări, ci e munca viuă pentru întărirea unui organism viu... Interesul cel mare e ca persoanele chemate a colabora împreună, a se înțelege, a se desluși, să poată cât

mai des să se vadă și să consulte și informeze.

Nu mai trebuie să demonstrăm, că în Arad asta e cu puțință, pe când la Budapesta ar fi imposibil. Nimeni dintre noi n'are nici vreme nici înlesnirea materială a unei atât de mari jertfe. Ș'apoi faci biserica pentru oameni și credincioși, iar nu vei duce poporul la o biserică îndepărtată.

Mai e încă ceva: dela distanță nu poți ști ce se întâmplă în mijlocul poporului și până să afli și să avizezi, se poate întârzia cea mai bine chibzuită măsură. Noi înțelegem adecă organizarea — și desigur așa o înțeleg toți românii — nu numai în vederea necesităților clubului, ci mai ales pentru *organizarea rezistenței naționale*.

Avem numeroase ziare, care dela club — din partea partidului deci — n'au fost ajutate cu nimic. Am dus campanii iarăș fără vre-un ajutor dela club. Au fost nenorociri, de pildă la Pănade, unde iarăș nu știm ca să se fi dat ceva dela club.

Le spunem acestea nu ca imputare, ci pentru a constata, că un club așezat în mijlocul poporului, a cărui viață pulsează nu departe, ci între noi, va fi mai bine în stare să satisfacă atâtor necesități, pe când un biuro de organizare în Budapesta ar fi consumat el toate ofrandele naționale.

În învălmășeala capitalei ungurești nici nu era cu puțință apoi să ai sentimentul atât de nealterat ca *în mijlocul poporului* pentru care te jertfești. Cei cari ar fi ajuns în biuro, ori cât de zeloși, s'ar fi simțit niște — funcționari, pe când deputaților aradani, desigur, le este cel mai plăcut lucru să ajute, cu tot dinadinsul și cu întreaga căldură și desinteresare a sufletului lor, la desăvârșirea organizării partidului național.

Ei nu sunt apoi singuri, ci au în jurul lor o pleiadă întreagă de luptători mai tineri și mai bătrâni, fiecare dintre dânșii are legături strânse cu toate părțile locuite de români, așa că nu numai în virtutea autorității lor primită dela club, ci și în virtutea legăturilor amicale vor putea lucra cu spor și folos.

E, apoi, cu desăvârșire altceva, când o atât de mare afacere se încredințează unor bărbați probați, în stare să ia răspunderea morală pentru ducerea la îndeplinire a lucrurilor, și altceva când totul ar fi rămas în sarcina unui biuro de — amployați, așa zicând, a căror control ar fi rămas clubul pe vremea când deputații s'ar fi străus la ședințele dietei și când preocuparea le-ar fi fost în primul rând chestiile ardente dela ordinea zilei.

O mare mulțumire are deci să producă în toate părțile locuite de români măsurile luate de club în vederea organizării sale, *având ca centru Aradul!* Era indicat ca

așa să se facă și s'a făcut fără ca din parte-ne să se fi stăruit, să se fi purtat fie o campanie pe față, fie între culise. Tovarășii de luptă au ajuns d'acord nu în urma unor capacitări, ci în urma unor împrejurări cari cu inexorabilă putere au impus Aradul ca centru al mișcării naționale.

Ceeace, bine înțeles, nu înseamnă că am vrea să fie slăbite alte centre românești. Nu! Ci dacă ne bucurăm de hotărârea comitetului național și a clubului parlamentar, este tocmai pentru că prin gravitarea la Arad și legăturile ce Aradul în ordine logică va trebui să încheie astfel cu toate celelalte centre, se vor dumeri mulți, se vor lămurii multe și *solidaritatea ce se va cimentă în felul acesta va fi cea mai prețioasă garanție a funcționării partidului!*

Naționalizarea socialismului. În numărul din urmă al »Neamului Românesc« di Iorga se întreabă: ce fel de naționalizare a socialiștilor români este cea constatată de noi, când la congresul socialiștilor români ținut în Arad unul dintre oratori a înjurat rău pe — naționaliști?!

Di Iorga va înțelege însă articolul din »Tribuna«, dacă îi vom spune următoarele: 1. Până acum socialiștii români n'aveau organizare specială, cu statute și limbă protocolară *românească*, ci erau o apă cu ungurii; 2) până acum socialiștii români în viața lor de partid comunicau — *ungurește*; 3) până acum nu s'a ținut congres socialist *românesc* și la congresul din Arad a fost primul caz că socialiștii români au sărit în apărarea *școlii românești profesionale* și s'au ridicat cu putere *contra politicii de maghiarizare a guvernului*.

Că ne-au înjurat pe noi? Ne-au înjurat ei și înainte de a se fi constituit ca *români*, atâta doar că atunci ne înjurau în *ungurește*; de ce să ne mirăm deci dacă continuă să ne înjure și acum după ce au devenit români. Dacă nu ne-ar înjura ei ar fi nu numai *naționalizați* ci și *cuminiți* — dar aceasta n'am afirmat-o despre ei.

Fișpan al Timișorii, precum scriu ziarele ungurești este designat *Jankó Agoston*, actual vice-comite în comitatul Torontal.

Agitația electorală din Obuda. Lupta electorală în Obuda între candidatul guvernului și între candidatul opoziției Komjathy este foarte înverșunată. Ambele partide fac colosale eforturi. Bánffy, Vázsonyi, Eötvös, Lengyel, și toți disidenții agită în favorul lui Komjathy. Pe de altă parte Apponyi, contele Bathyanyi și alți corifei din guvern stăruiesc pe lângă candidatul lor. Se așteaptă cu mult interes rezultatul.

Pus sub acuză. Ni se depeșează din Oradea-mare: Senatul de acuză a tribunalului din Oradea-mare a pus azi sub acuză pe dl Sever Bocu, pentru articolul »*O datorie sfântă*«, de Ioan Slavici, publicat în »Tribuna«, pe vremea când d-sa era girantul foii.

Dela clubul național.

— Dela corespondentul nostru. —

Budapesta, 20 Ianuarie.

Astăzi, Luni, seara s'au terminat consfăturile clubului național privitor la organizarea partidului național. Ședințele clubului au avut caracterul unei mici conferențe naționale, căci afară de deputații, în număr aproape complet, au participat mulți fruntași din toată Ungaria.

Ziua întâie, Duminecă, a adus întâiul rod: s'a declarat necesitatea unei grabnice organizări și s'au discutat toate modalitățile ei. Cele două ședințe de azi au dat formă concretă hotărârilor de ieri. După cum v'am comunicat prin telefon, s'a hotărât ca centrul organizării să fie Aradul, unde să-și aibă sediul comitetul executiv de organizație. Membrii acestui comitet executiv sunt în primul rând deputații din Arad, în al doilea însă toți bărbații de încredere din singuraticile comitate locuite de români. Astfel fiecare comitat își va avea bărbații de încredere, cari vor lua în mâni organizația. Centrul organizării îl formează comitatul Arad.

Luându-se aceste hotărâri concrete în interesul organizației partidului, atât de dorite, clubul a discutat, în al doilea rând actuala situație politică. S'au dat, fiind și alți fruntași de față, nu numai deputați, explicațiile necesare referitor la atitudinea deputaților față de toate fazele evenimentelor parlamentare de până acum.

Când scriu acest raport — probabil ultima — ședință a conferenței discută asupra măsurilor, cari se vor lua imediat în interesul acțiunii, care trebuie deschisă pentru a împiedeca o nedreptate a guvernului actual cât privește noua reformă electorală.

Mercuri se ține o conferență a partidelor din cameră pentru discutarea proiectului referitor la noul regulament al camerei.

Clubul național a fost invitat să ia parte la conferență și va trimite ca reprezentanți pe deputații naționali Mihali și Bredeanu.

Dela Orăștie.

Poporul uitându-și de binefăcătorii și de conducătorii săi firești.

Orăștie, 18 Ian. 1908.

Onorotă Redacție,

Trebuie să recurg la ospitalitatea D-voastră după ce văd că foaia »Libertatea« din loc, nu vrea să-și spună cuvântul în o cauză locală, destul de însemnată! Inzadar am așteptat că în numărul de azi al »Libertății« să-l vedem judecat după dreptate cazul, că nu l-am aflat. »Libertatea« face asupra lui. Dar nu e bine așa, pentru că se poate întâmpla, ca poporul să creadă că a făcut un lucru cuminte, dacă vede că nimeni nu-i deschide ochii și în public.

Pe 12 Ian., au fost conchlemați alegătorii români din Orăștie la adunare pentru a-și constitui de nou clubul politic orășenesc pe 6 ani, după ce conducerea veche a clubului a reușit a încheia de nou pactul cu sașii și cu ungurii, ca să fie și românii egal îndreptățiți la conducerea orașului și la slujbele orășenescii. Expirându-i mandatul, urmă constituirea de nou.

Ce să vezi însă? Poporul român din Orăștie, fiind de săptămâni de zile sgândărat de vr'o doi demagogi ștreberi, vine la această reconstituire și, așa din senin, fără nici o vină, înlătură cu totul conducerea veche și probată, a clubului, conducere cu care au stat în pertractări cu demnitate și reprezentanții clubului săsesc și unguresc, și s'au învoit de nou la pact de bună viețuire. — Și a ales adunarea, o conducere cu totul nouă, care nu mai are nici o autoritate, nici între noi români, și desigur nu va avea mai ales în fața celorlalte cluburi, săsesc și unguresc!

Acel club, care a avut în fruntea sa tot mereu pe un bărbat ca dr. Mihu, vice-președini pe Nic. Vlad, apotecar, vechiu membru al clubului, pe dr. A. Vlad, dr. Muntean, iar membrii toată inteligența și fruntașii dintre țărani, — azi e dat în parte pe mâna unor nechemăți, pe cari văzându-i unde s'au pus, trebuie să compătimesti poporul ce i-a cocoloțat acolo, ori să-l desprețuești ca pe un inconștiu.

Funcționarul dela »Ardeleana« Iuliu Florea e eroul rușinei ce s'a făcut la Orăștie în 12 Ian. — vrea să și la rol de conducător al poporului

din Orăștie! S'a pus și cu ortacul său George Oprean de aci din popor, au răscolat pe alegătorii din loc asupra »domnilor«, că domniile nu fac destul pentru popor, nu-i pot scoate pășune gratis dela oraș și lemne mai multe etc. Pe ascuns atâta au ațâțat poporul contra adevăraților săi conducători, că venira oamenii la adunare gata toți a striga asupra ori căruia inteligent: »Răstignește-l!«

— »Da de ce să-l răstignesc, creștine?«

— »Nu știm, numai răstignește-l!«

Inteligența, văzând această proastă rătăcire a poporului, nici nu a luat luptă cu răsvrățitorii, ci a stat ca la comedie deoparte, lăsând pe vătavul Florea să facă lista de alegere a conducătorilor clubului, cum o vrea.

Că eră sub demnitatea unei inteligențe conștite de sine și știind cât bine a făcut acestui biet popor, — să se iee la luptă cu un Florea pentru conducerea unui club, care și așa n'are executivă în mână, cel mult în mod consultativ pe lângă membri în reprezentanța orașului. Așa apoi, »poporul« prin gralul vătafului zilei, Florea, a ales, cu înlăturarea vechei conduceri, — președinte pe dl protopop V. Domșa, vice-președinte pe măcelarul Opincariu (!!) și pe dl I. Mihali; apoi trei secretari (pân'aci eră numai unul!) Iuliu Florea, ortacul său George Oprean și dl H. Buzdugan. Iar în comitetul clubului, 40 de inși, numai țărani și vre-o doi meseriași. Cel doi trei inteligenți puși și ei, printre cei 40, s'au retras îndată, văzând ce batjocură face azi poporul acesta, care a fost încercat de toate bunătățile pe cât s'a putut, de cătră această inteligență peste care azi vrea să sară cu băta.

Nu-i vorba unii din cei aleși, puteau fi aleși și de o adunare serioasă, ci un măcelar pus vice-președinte al clubului politic la Orăștie, apoi un Iuliu Florea secretar, care pe ascuns a fost (ori mai e și azi) membru al casinei maghiare, și e om în care nimenea din inteligență n'are încredere de două parale, și al doilea secretar George Oprean, — asta e comedie, iar poporul ce o face, rău se batjocurește pe sine însuși!

Și știți când face poporul această întoarcere contra inteligenței? Atunci când urgisita de inteligență luă la »Ardeleana« hotărâre, ca pe lângă cele 4000 cor. ce dă pe an, să mai deie 2000, de tot 6000 cor. pentru școala poporului român din Orăștie, ca să nu cadă în mâni străine și nici pe popor să nu apese! nici un filer mai mult ca în trecut! Și tot ce poate face pentru acest popor.

Mulțamul, îl vedem.

Cât de nefiresc e acest lucru, se vede și din următoarele: Ca membri în comunitatea orașului, aceiași alegători au trimis ce au avut mai bun

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ.

De inginer Iosif Popescu.

Apendicita. O boală nouă? Nu. Este vechie ca lumea dar a fost studiată mai de aproape numai în timpul din urmă. A fost multă vreme necunoscută, acum progresele științei au schimbat ideile în privința ei, apropiindu-se de adevăr.

Multă lume am auzit întrebând: apendicita? Ce o mai fi și asta? Vom descri-o pe scurt.

Această boală consistă în inflamația unui mic mățișor închis la capăt, subțire, ca un creion și lung ca degetul cel mic, aplicat în pântece, pe partea dreaptă, la prima porțiune a mașului celui gros (coecum).

Acest mățișor, care poartă numele de apendice, are forma unui deget de mână și suprafața internă tapisată, ca a mașului. Deoarece materiile cuprinse în acesta sunt îmbăcșite de microbi, apendicele este foarte supus la infecțiuni.

În cazul apendicitei se produce un buboi (abces), ba chiar gangrenă, și dacă buboiul sparge peretele apendicelui și se răspândește în cavitătea peritorului*, apendicita se complică cu peritonita (inflamația peritorului).

Sunt numai câțiva ani, decât apendicita se tracta cu bisturiul chirurgului. Îndată ce se constata un abces, era operat cât mai curând în plin atac de friguri.

* Peritoriu este pelița, care căpătușește cavitatea abdominală (a pântecului) și adăpostește intestinele.

Aceste operațiuni însă nu reușeau totdeauna. De aceea se schimbă tratamentul cu totul. Mai întâi se prescrie bolnavului repaos absolut în pat, gheață pe pântece și o doză potrivită de opiu.

După vindecare chirurgul extirpa apendicele.

Această schimbare de procedeu s'a produs în urma observațiilor științifice și mai ales în urma experiențelor făcute, astfel că se speră ca cu timpul să se poată preveni sau vindeca apendicita.

Mai mult s'a ocupat cu această chestiune profesorul din Paris Metchnikoff, care prin experimentele sale a stabilit următoarele puncte.

Mai întâiu: cum se capătă apendicita?

Dacă ar fi de ajuns contactul microbilor intestinalii, nimeni n'ar scăpa. Dar suntem apărați, încontra acestei boale, ce vine din lăuntru, ca și de alte boale ce vin de afară. Ca și pielea mucoasă, care căpătușește apendicele, ne apără încontra microbilor. Pentruca microbul să pătrundă de afară, trebuie ca un agent oare care să găurească pielea și să-l inoculeze. Pentruca un microb răufăcător al intestinului să infecteze apendicele, încă trebuie să fie inoculat. Se știe că mulți microbi sunt inoculați prin pielea prin înțăpătura unor insecte: pureceii inoculează ciuma, țintarii paludismul.

Se află în intestine filnțe, cari inoculează microbii?

Sunt. În apendice inflamate, extrase de chirurg și studiate cu microscopul, Metchnikoff a găsit niște vermi foarte subțiri, cari-l găuriseră mucoasa, ca o lancetă sau un ac, și inoculasera microbii, cari erau acolo dinaintea ochilor, lângă

acul viețitor. Acești vermi sunt Trychocefalii și Oxlurii.

Nu se mai îndoește nimeni de rolul lor în apendicită. Sunt chiar invinovați că sunt cauza febrei tyfoide și a dysenteriei. Este lesne să se constate prezența lor, cel puțin când e vorba de Trychocefali: este de ajuns să se examineze cu microscopul o pârțică din materiile intestinului; se găsesc ouăle lor cu duzina.

S'a vorbit mult de corpi străini capabili de a da apendicita: mici calcule (pietri), simburi, ace etc. Acestea înlocuiesc câte odată, dar foarte rar, rolul viermilor, sgărind suprafața apendicelui. Vermii sunt mai activi și mai adeseori vinovați, decât acei corpi inerti.

Dacă nu pierdem din vedere, că trebuie să fie unite cele două condițiuni, microbul virulent și agentul inoculator, putem răspunde lesne ori căror obiecțiuni. De pildă, se zice, că chinezii au mulți paraziți intestinali și sufer rar de apendicită. Au vermi, dar fără îndoielă le lipsesc microbii virulenți. Mai mult, medicina nu se exercită în China, ca la noi; trebuie să se găsească în acea țară, unde nu domnește igiena, multe apendicite nerecunoscute, ca la noi altădată.

Rolul viermilor și al microbilor este dar bine stabilit prin observațiune. Dar știința nu se mulțumește cu observațiunile; îi trebuie experimente. Nu se cunoaște bine o boală, decât în momentul, când poți să o produci în mod artificial la un animal de experiență. Pentru apendicită nu eră ușor să se găsească animalul. S'a întrebuintat iepurele de casă, dar apendicele acestuia se deosebește de al omului, și deoarece iepurele se

din inteligență. Iar la conducerea comitetului ce dă direcțiune lucrărilor clubului și ținutei celor din reprezentanță, au ales pe alții, aproape toți din afară de reprezentanță. Adecă: ce ai mai bun ai pus în reprezentanță, iar de directori pe ste ei, ai pus pe niște oameni, cu cari fruntașii aleși în reprezentanță, nu credem că vor sta nici de vobă!

Lucrul acesta »Libertatea« trebuie să l desbată și, cum e bine cetită în popor, să-i deschidă poporului ochii, că la ce prostie e dus uneori de câte un palat ce are mâncărime de a se face »mare« și el...

Nu numai tot laude și vorbe bune să i spunem poporului nici ca foaie, ci, dacă e de lipsă, să-i spunem adevărul oarzan, ori cât ar dura el poate!
Oarzan.

A treia universitate.

(*) Mai alaltăieri a fost o deputațiune mare, între alții și deputatul Brediceanu, să ceară ministrului Apponyi ca a treia universitate să se facă la Seghedin.

Apponyi a vorbit cu multă căldură despre Seghedin, cum și eră firesc, dar n'a făgăduit nimic pozitiv, cum iarăși era firesc.

Așa, că după toate probabilitățile, vor mai trece ani, până să fie universitate la Seghedin.

Până atunci sunt însă alte lucruri, mult mai urgente și mai importante de făcut, ș'anume pe terenul instrucției publice.

După recensemântul dela 1900 s'a constatat anume, că în Ungaria erau nu mai puțin decât 593.103 copii obligați cari nu umblau la școală.

În felul acesta 41% dintre locuitorii în vârstă dela 6 ani în sus ai Ungariei nu știu să scrie și să cetească. Chiar dintre copii unguri, numai 81% umblă la școală și la Seghedin, care cere universitate, se aflau astfel nu mai puțin decât 3187 copii fără nici o instrucție.

Nu sunt adecă destule școli primare.

Nu este dar decât o manie, ca să se stăruie pentru universitate — să se cheltuiască pentru câteva sute de tineri milioane — când în multe locuri nu-i școală elementară

și în privința analfabetismului ajungem de risul lumii culte.

Pacostea cea mare a țării și așa funcționarismul este. Toți, câți învață la universitate, dau fuga după — slujbe, în cât au ajuns sute de concurenți pentru cel mai neînsemnat post și tineri cari au terminat universitatea lucrează gratis cu anii, în speranța că vor fi apoi numiți cu — diurnă de un floren pe zi.

Asfel de mizerie (»tiszteletbeli segéd fogalmazó«) numai în Ungaria mai există.

Dacă sunt deci bani, nu universități, ci școli primare să se facă. Civii dela Seghedin să nu umble după deșertăciuni, ci să-și vadă de miile de copii cari cresc fără să fi pus piciorul în vre-o școală.

Sunt destule universitățile existente și dacă e de făcut ceva în interesul învățământului superior, ar fi un singur lucru: să-l îndrepteze! Universitățile să fie într'adevăr școli unde se propagă știința, cultura, spiritul de dreptate, dragostea pentru adevăratele libertăți, iar nu fabrici de funcționari, cuiburi de șovinism sălbatic și intolerant, izvor al tuturor demonstrațiilor și desordinelor cari n'au a face nimic cu — cartea!

Din România.

Veniturile Pegiei. Incasările monopolurilor statului, dela 1 Aprilie până la 31 Decembrie 1907 au fost:

Din vânzarea tutunurilor, hârtiei pentru țigarete, chibrituri, cărți de joc, explozibile și sare pentru consumațiunea internă 49,462.530 lei cu un plus de 3,231.603 față de acelaș interval din anul trecut și 8,389.248 peste prevederile bugetare.

Din vânzarea sărei pentru export 736.547 lei, cu un plus de 396.345 față de anul trecut și 400.223 peste prevederi.

Din vânzarea de timbre 8,402.199 lei, cu un plus de 440.143 față de anul trecut și 1,080.292 peste prevederi.

hrănește cu alte alimente, n'are în pânțec aceiași microbi, ca omul. Nu se găsește apendic: asemenea cu al nostru, decât la maimuțele antropoide. Metchnikoff a inaugurat studiul experimental al apendicitei la maimuțele cimpanze.

Cel dintăiu obiect al cercetărilor sale a fost să descurce chestiunea microbului. Există o mare varietate de specii microbiene în apendicele bolnav. Care e cel vinovat? Când vom fi destul de înaintați în aceste studii, care vor consuma multe maimuțe, adecă mulți bani și multă răbdare, atunci vom putea prepara vaccine și seruri în contra apendicitei.

În adăstare, cunoștințele noastre sunt destul de întinse pentru a ne da mijloace prezervative în contra acestei boale. Și aci chirurgia a cedat din terenul ei.

Într'adevăr, ce face chirurgul când sperează o apendicită alinată sau vindecată? Face un tratament preventiv. Se scoate organul sensibil. Dar se lasă pe loc cauza răului. Nu se combat nici vermi, nici microbi.

Dar poate să mai existe apendicită, dacă s'a suprimat apendicele? Nu mai există apendicită, dar adese-ori se produc, pe alte puncte ale mașului, niște turburări analoge, negreșit mai puțin grave, dar supărătoare și îngrijitoare: tiflita, enterita.

Trebuie dar să se adopte o igienă preventivă, bazată pe faptele stabilite de știință.

Cu alimentele pătrund microbi, și mai ales vermi, ori ouăle sau embrionii lor. Trebuie sterilizate alimentele prin ferbere; nici beutură, nici alimente, neferte.

Guroiul este aproape de bucătărie, legumele ne aduc din grădină sau din câmpul de zarzavaturi, excrementele, de care ne credeam cotorosiți. Exemple nu lipsesc, inflamația mașelor.

Metchnikoff istorisește, cum a avut ocaziunea să viziteze o proprietate, în care patru locuitori au trebuit să fie operați de apendicită. Orice caspe, care petrecea mai multe luni în acea casă, trebuia să se îmbolnăvească. Se acuză apa de beut preă calcaroasă. Savantul acuză murdăriile aduse pe masa sufrageriei prin legumele crude, și o anchetă minuțioasă li dete dreptate. Legumele creșteau pe brazde, acestea erau îngrășate cu gunoiu, care comunică cu haznaua latrineilor. Trichocefalii, Oxiurii, și diferiți microbi făceau în acest locaș plăcut un volaj circular având ca început și ca sfârșit mașul locuitorilor.

Spălați dar salada și ridichile de lună nu numai cu apă, sau cu apă fiartă, ci chiar cu apă clocotită. Fierbeți apa de beut. Nu vă încredeți în poamele, care au fost în atingere cu pământul. În loc de poame crude, mâncați compoturi și dulceață, care au o valoare alimentară de primul ordin.

În cazul apendicitei, bunul simț prescrie mai întâi repaosul, ghița și opiu. Nici o purgație

Acțiunea de scăpare a școalelor.

Poporul românesc respinge ajutorul de stat.

Curtici.

Comitetul și sinodul parohial din Curtici, sub președinția parohului Ioan Nicorescu, a hotărât cu însuflețire întregirea școlarelor învățătoarești, conform legii noii, refuzând ori ce ajutor dela stat.

Svonurile că comuna Curtici — ne scrie corespondentul — ar fi avut de gând să ceară ajutor venind și la urechile poporului au fost primite cu indignare și am fost rugat să le dau cea mai categorică desmințire în »Tribuna«.

Boroșsebeș.

Comitetul și sinodul nostru parohial a votat urcarea salariului învățătoresc și cvinvenalele la suma prescrisă de lege, cu toate că abia acum s'a isprăvit zidirea și repararea edificiului școlar, care a costat aproape 10.000 cor.

Aceasta este o dovadă destulă despre simțul de jertfă a poporului dela noi — constată cu drept cuvânt corespondentul nostru.

Comlăușul.

Ni-se cere publicarea următoarelor:

Onorate Domnule Redactor,

Privitor la cele publicate despre decisul sinodului adus de sinodul parohial din Comlăuș, în care la terorismul alor câțiva parohieni cu toată stăruința dlui protopop Mihail Lucața de a salva școlile, sinodul a degenerat întregirea salarelor învățătoarești conform legii XXVII din 1907, deși ni-se anticipă preoților și învățătorilor de aici, că »ori câtă scuză ar încerca să aducă faptul vorbește contra lor și aceasta cu nimic nu se poate scuza«. Vă rog d-le Redactor binevoii a da loc în prețutul ziar modestelor mele ordini, cari rog să fie privite nu ca scuză, căci faptul săvârșit la terorismul și seducerea alor câțiva nu voesc să-l scuz, dar după articolul publicat în Nr. 280 din »Tribuna« de Pantelimon Ardelean teolog, ni-s'a și luat posibilitatea de a o face.

Multe fraze goale și late aduce dl Pantelimon Ardelean în articolul său pe de o parte, ca să

violentă; aceasta este părerea celor mai mulți medici. Apoi în contra viermilor intestinali, cura de thimol care a reușit de atâtea ori.

După trecerea furtunei sunt două metode preventive pentru asigurarea viitorului. Cea dintăiu consistă în deschiderea pânțecului, ceace se impune câteodată. A doua consistă într'o igienă alimentară, ale cărei efecte se cunosc mai târziu, dar nu costă nimic, și e folositoare în contra cancerului tubului digestiv și în contra apendicitei. Când această igienă va fi mai răspândită, numărul apendicitelor va scădea. Nu se vor mai vedea acele epidemii de familii care se explică prin lista de bucate a mesei comune. Această igienă este o asigurare în contra tuturor speciilor de boale ale tubului digestiv — o bună asigurare asupra vieții.

Vegetațiunea instantaneeă. Un vrăjitor modern, conțete Albert de Sarak, membru al sectei spirițiștilor indieni, cunoscuți sub numele de »yoghis«, a făcut de curând în prezența mai multor ziarști francezi niște experimente adevărat ulmitoare.

Într'un pământ negricios, care trebuie să servească ca teren de incolțire, dl de Sarak pune pe unul din asistenți să facă câteva găuri cu degetul sau cu un creion.

În fiecare gaură se seamănă tot atâtea boabe de grâu, pe care un alt asistent le scoate dintr'o

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

Mișcarea culturală.

Porniri bune în Cenadul-sârbesc. Zelosul învățator Dimitrie Bozian împreună cu dl preot T. Opreanu din Cenadul sârbesc s'au decis ca serile lungi de iarnă să le petreacă în mijlocul poporului, ținând conferințe de tot felul și stând de vorbă cu el. Inceputul s'a făcut a doua zi de Crăciun, când dl Bozian a aranjat cu elevii săi un mic festival care a fost cercetat de o așa mare mulțime că sala spațioasă a școlii n'o cuprindea, dreptce dl Bozian a repetat reprezentarea a trela zi de Crăciun, seara, ca astfel toți credincioșii comunei să guste din învățăturile folositoare, îmbogățitoare de suflet. S'a declamat cu acea ocaziune tot felul de poezii, dialoguri și povestiri hazlii. A trela zi de Crăciun dl Bozian a ținut și o prelegere despre economie și s'a făcut propunerea, ca în viitor vre-unul dintre economi mai cu praxă să se pregătească cu o astfel de prelegere. Părintele Opreanu a ținut dizertație despre femeia română, în care combătea luxul, lenea și imoralitatea. Dl Opreanu apoi în conțelegere cu dl Bozian s'au hotărât ca în serile de iarnă să țină curs practic de scris și cetit cu toți analfabeții din comună, după metoda lui Gabel.

Toate aceste sunt porniri vrednice de niște conducători harnici. Ne am bucură mult dacă astfel de știri ne ar sosi din mai multe părți.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 21 Ianuarie n. 1908.

— **Marele Björnson**, se știe, va sta în Roma până în luna Iunie. El locuiește pe *Corso Umberto*, nrul 397. Oricine are de comunicat, în limba franceză, germană ori italiană chestii de interes public, i-se poate adresa.

Adrese de mulțumiri și saluturi cordiale, dela orice ocaziuni, de asemeni pe această adresă să i-se trimită. Marele nostru amic se bucură de toate semnele de dragoste ce-i vin din partea românilor.

— **Onomastica I. P. S. Sale Metropolitului Ioan Mețianu.** Ieri Luni, în ziua sfântului Ioan Botezătorul, ziua onomastică a I. P. S. Sale Domnului Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu, inteligența română din Sibiu — scrie »Tel. Rom.« — s'a prezentat la reședința arhiepiscopescă pentru a i aduce felicitări de ziua onomastică I. P. S. Sale. Oratorul a fost P. C. Sa domnul protosinel, director seminarial dr. Eusebiu R. Roșca, care în cuvinte bine simțite a tălmăcit iubirea și alipirea credincioșilor față de capul bisericii gr. ort. române, dorindu-i să-și poată serba încă mulți ani ziua onomastică în deplină sănătate. Exc. Sa a mulțumit și pentru această nouă dovadă de dragoste arătată din partea celor cu cari împreună muncește și pe cari îi roagă să-i dea și pentru viitor tot sprijinul posibil. Excelența Sa a primit felicitări număroase și din afară.

— **Vestea demisiunii lui Josipovich.** Ziarul croat »Obzor« are informația că ministrul Josipovich își va da demisia, iar în locul lui va fi numit Vučević. Știrea nu e confirmată însă.

— **Machinațiunile d-lui Emil Babeș.** Dl Emil Babeș își continuă machinațiile. Alaltăieri am primit o broșură ungurească din Budapesta sub titlul »Greșelile și păcatele politice noastre de naționalități« de *Argus*. Acest *Argus* ar fi să fie un ungar pentru că vorbește și se adresează ungarilor vă puteți închipui însă că un singur ungar s'a găsit care să spue că nu fac ungarii bine că nu execută legea de naționalități și nici acela nu îndrăznește să-și spue numele ci scrie sub »Argus«. Dar, nu vă speriați nu e nici acesta ungar. Autorul broșurei este tot dl Babeș Emil din Budapesta adică mai bine zis cunoscutul Alexici, diacul șefului partidului moderat român. Bro-

șura, care reflectă întreaga mentalitate a acestor doi caraghioși, descrie pe larg acțiunea d-lui Babeș, atribuindu-i natural importanță. »Telegraful Român« ce ne sosește azi se ocupă la locul de frunte cu broșura anonimă și o numește de senzațională.

Ce dovadă mai trebuie pentru paternitatea pamfletului? Odată în posesia acestei dovezi, broșura pentru noi n'are nici o importanță și nici nu intrăm în meritul ei.

— »Junimea« societate academică are onoare a invita la balul, care se va aranja Joi, la 6 Februarie st. n. 1908 în localitățile societății filarmonice. Cernăuț, în Ianuarie 1908. *Cornel Cornean*, președ. societății.

— **Proiect de lege despre țigani.** Deputatul Samassa János a depus pe biroul camerei în una din zilele trecute, proiectul de lege despre colonizarea țiganilor corturari. Proiectul a fost deja tipărit și distribuit între deputați. Colonizarea, conform proiectului, se va face cu slla.

— **Aviz.** Anunțăm înc'odată că în sensul hotărârii luată de presa română nu publicăm în foaie nici o știre, de logodnă, cununie, petreceri, baluri, convocări invitări etc. *ce se tipăresc în tipografiile străine.*

Publicul să nici nu ne trimită deci astfel de tipărituri, căci aceste toate ajung la — coș!

— **Incendiu în mănăstirea din Sinaia.** Din Sinaia (România) ne sosește o veste tristă. În noaptea ajunului Bobotezilor un puternic incendiu a izbucnit în curtea sfetei mănăstiri ce se află nu departe de Castelul Peleş. Mănăstirea aceea, care e întemeiată de Spătarul Mihail Cantacuzino încă din anul 1695 și-a adăpostit pe vremuri, hoarde barbare, fiind când fortăreață, când azil boerilor urmăriți de revolte, a fost scutită totuși de foc. E primul incendiu și a fost cu atât mai dezastruos cu cât pagubele sunt ireparabile. Focul a luat naștere dela un coș aprins la o chilie a unui din călugări și a izbucnit cu furie, noaptea la orele 12 surprinzând în somn atât pe călugări cât și pe superiorul mănăstirii ce locuia în aceeași aripă a mănăstirii. Cu toate eforturile colosale, desfășurate de serviciile pompierilor dela Castel și fabricile din localitate, cu toată energia și supraveghierea de aproape a primarului local, Manolescu și polițaiului Rădulescu, incendiul a distrus complet, întreaga aripă dreaptă a mănăstirii, unde se aflau chiliile călugărilor și locuința superiorului, făcând parte din quadrilaterul ce înconjură vechea bisericuță construită de Spătarul Cantacuzino acum 314 ani. A ars de asemeni clopotnița mănăstirii, neputându-se salva absolut nimic din interiorul locuințelor.

Pagubele întrec suma de 60.000 cor. și de regretat mult sunt pagubele proprii ale superiorului mănăstirii, părintele arhimandrit Nifon, căruia i a ars complet biblioteca de mare valoare, cum și mobile și alte obiecte în valoare de peste 1000 cor. De asemeni a ars economului mănăstirii bani și obiecte de 3000 cor. Focul d'abla a putut fi localizat dimineața la orele 7. Printr'o minune d zelască incendiul nu a atins, bisericile ce se aflau în față și înapoi de aripa arsă. A fost scutit de foc și muzeul situat imediat în dreapta clopotniței, — și aceasta printr'un noroc căci toată noaptea în vreme ce flăcările mistuiau, un vânt îngrozitor sufla din toate părțile.

Ar fi fost complet dezastrul, de s'ar fi întâmplat să ardă totul, căci biserica nouă cum și muzeul conțin obiecte de mare preț, aceasta din urmă fiind opera muncii actualului stareț, care și așa suferă o colozală pierdere prin distrugerea bibliotecii sale proprii, — căci în fierberea grijei de a putea salva bunurile mănăstirii și a uitat de propria-i avere.

Dezastrul incendiului acesta a făcut puternică impresie în toată țara cum și asupra Majestăților Lor, cari totdeauna au avut o mare grije și dragoste pentru sfântul locaș.

— **Adunarea de aseară a socialiștilor.** Aseară socialiștii din Arad au ținut o adunare de protestare în sala dela »Ipartestület«. Spațioasa sală a fost tixită, pline

erau până și coridoarele. Muncitorimea întreagă din Arad a luat parte și dispoziția, în tot decursul adunării a fost foarte pătimașă și răsboinică. Oratorii, s'au ocupat într'un limbaj extrem de violent, de mișelia ce pregătește guvernul cu sufragiul universal.

— *Ștreang lui Kossuth! Hoți! Tâlhari!* erau expresiile relativ domoale ce izbucneau din public, căci celelalte nu pot fi reproduse.

Adunarea a votat o moțiune foarte violentă la adresa guvernului și a rugat centrul din Budapesta că în momentul ce atentatul guvernului se va da pe față, să decreteze imediat *greva generală a masselor*. De cu săptămâna viitoare se va începe apoi în Arad, *agitația de stradă*. În fiecare stradă se vor convoca zilnic adunări, și se va pregăti publicul pentru asaltul mare al elușării votului universal. Socialiștii fac apoi apel către toți amicii sinceri ai votului să se alature la mișcarea lor.

— **Logodnă.** Dl dr. George Gârda, candidat de avocat, cunoscutul scriitor în dialect bănățean, s'a logodit în Făget cu d-șoara Aurora Olariu, dragălașa fiică a dlui protopresbiter Sebastian Olariu. Primească și din parte-ne cele mai călduroase felicitări. — Anunțurile au fost răscumpărate cu 50 coroane trimise pentru masa studenților din Brașov.

— **Prelegere practică cu proiectograful.** Ni-se scrie din Borșsebeș:

Duminecă după amiază dl profesor Mihulin a ținut în sala spațioasă a școlii noastre o prelegere practică cu ajutorul proiectografului, despre alcoolism și despre mătăsărit, la care au luat parte mulți bărbați, femei, copii și fete, ba chiar și străini. Autoritatea încă era reprezentată prin doi oficiali, toți au ascultat cu plăcere prelegerea instructivă și binesuccesă.

— **Moarte subită.** Dumineca trecută, la sfârșitul liturghiei, pe când preotul din Apátfalva, (com. Ciănad) Szűcs János, ținea predică poporului a căzut la pământ mort de apoplexie.

— **O rețetă încontra frigului.** O astfel de rețetă a dat odinioară un cerșetor, unui rege. Regele era Enric al IV-lea, zis și cel bun, iar cerșetorul un Gascon.

Într'o zi nespus de rece, când păsările chiar cădeau moarte de ger, de pe coperișele caselor, Enric al IV-lea trecea învâlit într'o blană groasă, pe Pont-Neuf. Aci zări un Gascon plimbându-se foarte vesel, ca și când ar fi fost zi ferbinte de Iulie, deși omul era, așa zicând, gol pușcă. Avea pe dânsul niște haine vechi și subțiri ca frunza.

— »Prietine, — îl întrebă regele, — nu ți-e frig?« — »Nu, Sire«. — »Cum se poate? Nu degeri în hainele astea? Eu unul aproape am înghețat«. — »De, — zise Gasconul — nici Mărie-tale nu ți-ar fi frig, dacă ai face ca mine«. — »Dar ce faci?« — »Dacă te-ai îmbracă și Măria-ta cu toate hainele, pe cari le ai, cum fac eu, n'ai simți gerul de loc!«

Acest răspuns plăcu așa de mult regelui, încât porunci să dea numai decât Gasconului un rând de haine nouă.

— **Defraudanți prinși.** În München a fost deținută o femeie rusă de 23 ani, care voia să escampteze la o bancă un bilet de bancă despre 500 ruble. S'a constatat că biletul e unul dintre cele cari au fost furate în anul trecut dela posta din Tiflis. Tot acolo au fost deținute 2 femei la cari a fost aflat un bilet de bancă în valoare de 18.500 ruble tot dela posta din Tiflis precum și o sumă mare de bani. În Paris au fost prinsă o păreche căsătorită, care face parte din partidul terorist din Rusia. Părechea era însărcinată să pună în curgere, în Franța, banii, cari li furase cu ocaziunea defraudării dela posta din Tiflis.

— **Intimpinare.** Primum următoarele: *Onoratele redactor*, Referitor la cele publicate în prețitul ziar »Tribuna« în Nr. 2 din 1908 sub »Nerespectarea serbătorilor noastre la școlile civile din St. Ana (com. Arad)«, permiteți-mi, ca în

A n u n ț.

Mi-am deschis
atelier stabil de dantură,

în Brad (Hunyad-m).

Dr. Tiberiu Tisu,
med. univ.

Szatmáry Mihály

MEȘTER DE CAZANE

Szeged, strada Pille nr. 25.

Intreprindere atât în loc cât și în pro-
vincie tot felul de reparări de cazane,
mașini și locomobile la moare de
aburi și fabricii de șprt. Aceste le
efectuește cu prețuri favorabile și pe
lângă garanție.

La chemare prin
scris, vin în per-
soană ori și unde.

Haltenberger Béla,
văpsitorie de haine, curățitorie chimică și
fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ **KASSA.** ◆◆◆

Se curăță sau se vâpsește cât se poate
de frumos, haine de iarnă, blănării, haine
de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se vâp-
sesc într'o culoare închisă trainică.

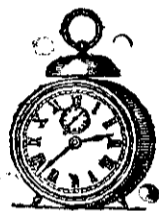
Gulerele și manșetele, se curăță și
se fac albe ca zăpada, fără chlor.

În casuri de doliu, se vâpșesc ime-
diat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât
se poate de repede și punctual pe postă
și în provincie.

Odăjdii bisericesti, broderiile se cu-
răță frumos și multă îngrijire.

Gratis! Gratis!
trimit oricui
cine se adresează la
mine, catalogul de prețuri
care a apărut de cu-
rând despre

ci asornice
de prima calitate
și bijuterii, ci asornice
bine regulate remon-
toir cu 5 coroane 60
fil., un ci asornic de trezit perfect cu 2 cor. 90 fil.

Cadouri mari de Crăciun!

Győző Brucker Nándor és Társa
măiestru de ci asornice.

G y ö r 75.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poate câștiga ca'n Ame-
rica, dacă se ocupă cu industria noastră
de casă.

Dă lămuriri prima intreprindere din Un-
garia de Sud de mașină de împletit în casă.

Kötögép vállalat, Szeged,
strada Iskola nr. 18.

Contra boalelor de plumâni

a tusei, răgușelei, laringitei, se recomandă :
pilulele Frankl (sufolquasac pil.) ex-
perimentate de me-
dicul. — și bolnavul cel mai gingaș le ia cu plăcere.
Prețul unei cutii mare 2 cor. 40 fil.
Se găsește în farmacia :

Frankl Antal Szeged,
Felsőváros 20.

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe
lângă prețurile cele mai moderate.

George Bendorfean

pictor de biserici și auritor

Sibiu, Kermansplatz 3 (lângă cazarma cea mare).

Primește pictarea a tot felul de frescuri orna-
mentare în ori ce stil, pictarea icoanelor dela
— altar, tot felul de marmorare.

Mai departe primește renovarea altarelor vechi, a amvoa-
nelor și cristelnițelor, și aurirea lor.

La dorință se trimite o listă de prețuri ; și
pentru stabilirea lucrului se angajază cu plă-
cere să meargă ori unde pe cheltuiala pro-
priere.

— Garantează pentru trănicia lucrului. —

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás stațiune
balneară

aranjată din nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chimicește curat și natural, în lichid din izvoarele de ac-
cid carbonic din bala celebră Buziás, pentru prepararea
apelgazoase, pentru restauratori și alte scopuri industriale.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale che-
mică mâncările și beuturile a. 1907 nr. 4615. „Mirosul și gustul“ e normal. Con-
ținutul de acid carbonic: 99.57%. În urma examinării s'a constatat că aceste
corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic
bogat se evaluează de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Biaroul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii
blncare Muschong-Buziás în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉN-
SAV MŰVEK ES ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

Avis!

Am onoare a înștiința pe on. public că o acrivitate de
mai mulți ani sub firma „Zimmermann și Eisele“ — de unde
m'am despărțit cu prietenie — am deschis cu ziua de azi
pe **Piața Libertății Nr. 21** sub firma protocolară

Zimmermann Ignác

o prăvălie aranjată din nou, cu articole de lux,
mode de bărbați și jucării de Norinberg.

Toate nisuițele mele se îndreaptă într'acolo, ca să
câștig ca până acuma și în viitor încrederea on. public

Cu deosebită stimă :

ZIMMERMANN IGNACZ.

TRISKA J.

Pianine — Cimbale — Piane
Harmonice

în prețul de fabrică se pot
căpăta și plătit în rate.

● Se închiriază instrumente. ●

Acordarea sau repararea în
loc sau în provincie o săvâr-
șește prompt.

Cel mai mare magazin
de pian în Ardeal **TRISKA J.**

KOLOZSVAR
Sétatér-u. 10. (Casa propr.)

„DOINA“

Institut de credit, societate pe acții în Câmpeni.

CONVOACARE

Domnii acționari ai »Doinei«, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni, să invite prin aceasta, în virtutea §-ului 13 al statutelor societății, la

a XII-a adunare generală ordinară,

care să va ținea în Câmpeni, Marți, 3 Martie st. n. 1908, la 10 ore a. m., în localul institutului.

Obiectele:

1. Deschiderea și constituirea.
2. Prezentarea bilanțului anual, a raportului direcțiunii și a comitetului de supraveghere; decideră asupra lor.
3. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru direcțiune și biletului de prezență a comisarului de zi pe anul 1908.
4. Alegerea comitetului de supraveghere pe anului 1908.

Domnii acționari cari, în sensul statutelor, voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu două zile înainte de adunarea generală, pe lângă revers, la casa societății noastre, eventual la »Auraria«, cassă de credit, soc. pe acții în Abrud.

Câmpeni, 11 Ianuarie 1908.

Direcțiunea.

Activa. — Vagyon.

Contul Bilanțului. — Mérleg számla.

Pasiva. — Teher.

Activa. — Vagyon.		Contul Bilanțului. — Mérleg számla.		Pasiva. — Teher.	
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Cassa — Készpénz	7633	84	Capital — Részvénytőke	60000	—
Cambii — Váltok 317964			Fond de rezervă — Tartalékalap.	40000	—
Cambii cu asig. hip. — Jelz. váltok 315811	633775	—	Fond special de rezervă — Külön tartalékalap	10300	—
Imprumut cu obligații — Kötvény kölcsön . .	2067	—	Fond de pensuni — Nyugdijalap	13670	—
Imprumut cu ipotecă — Jelzálogos kölcsön . .	127837	—	Depuneri spre fructificare — Betétek	469029	70
Efecte — Értékpapírok	19700	—	Reescompt — Visszleszámítás	191540	—
Realități — Ingatlanok	23363	20	Interese anticipate — Átmeneti kamatok	13548	02
Acțiuni dela bănci — Idegen részvények	1150	—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	400	—
Mobilier — Butorzat 388-80			Tantiemă neridicată — Fel nem vett jutalék . .	167	61
După amortisare — Leírás után 38-80	350	—	Profit curat — Tiszta nyereség	17220	71
	815876	04		815876	04

Esite. — Kiadások.

Contul Profit și Perderi. — Nyereség és Veszteség számla.

Intrate. — Bevételei

Esite. — Kiadások.		Contul Profit și Perderi. — Nyereség és Veszteség számla.		Intrate. — Bevételei	
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Interese: — Kamatok:			Interese: — Kamatok:		
După dep. spre fruct. — Betétek után 23431.75			dela camb. de bancă — Lesz. vált. után 45442.62		
» cam. rees. — Vissz. vál. után 15456.09			» impr. cu oblig. — Kötv. után 148.91		
» fon. de pens. — Nyug. alap után 1012.56	39900	—	» impr. hipotec. — Jelz. kölcs. után 9660.49		
Spese: — Költségek:			» efecte — Értékpapírok után 800.—		
Salare — Fizetések 6320.56			» întârzieri — Késedelmi 8981.48	65033	50
Chirie — Házbér 240.—			Competințe de scris — Illetékek	7984	71
Registre, porto, diverse — Nyomtatvány posta-			Venite din realități — Jövedelem ingatlanokból	370	—
bér és egyéb kiadások 682.87			Taxe de transcriere — Átiratási díj	24	—
Marce de prezență — Jelenleti díjak 1336.—					
Amortisări — Leírások 38.80	8617	67			
Dare: — Adok:					
Directă — Egyenes. 5334.58					
După depuneri — Betéti kamatok adoja 2338.85	7673	43			
Profit curat — Tiszta nyereség	17220	71			
	73412	21		73412	21

Câmpeni, în 31 Decembrie 1907.

Dr. Basiliu Preda, m. p. dir. exec.

Teodor Orlea, m. p. contabil.

Membrii în direcțiune:

Romul Furdui, m. p. preș. N. Cothișel, m. p. Vasile Chirtop, m. p. Iuliu Poruțiu, m. p. Dr. Zosim Chirtop, m. p.

Raportul comitetului de supraveghere către adunarea generală: Comitetul de supraveghere a »Doinei«, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni, examinând cărțile institutului, bilanțul, contul profitului și al perderilor, le-a aflat în ordine exactă, asemenea controlând administrarea afacerilor în decursul anului de gestiune expirat, precum și proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului curat, este de acord cu propunerea direcțiunii și propune a să da atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghere absolutul.

Câmpeni, în 16 Ianuarie 1908

A felügyelő bizottságnak évi jelentése a közgyűléshez: A »Doina«, topánfalvi hitelintézet részvénytársaság felügyelő bizottsága megvizsgálván az intézet könyveit, mérlegét, nyereség és veszteség számláját azokat teljes rendben találta, ugy szintén megvizsgálván az ügymenetet és az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó tervezetét, ezt magáévá teszi és indítványozza, hogy ugy az igazgatóságnak mint a felügyelő bizottságnak a felmentvény megadassék.

Topánfalván, 1908. január hó 16-án.

Goaia Demetriu, m. p. preș.

Corcheș M. George, m. p.

Vasile Andreșiu, m. p.